

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
השנים - עשרה

החלטות והנחיות

ירושלים, התשמ"ט - 1988

תוכן הענינים

=====

עמ' 1 - 2

מ ב ו א

=====

עמ' 3

אמנת הבחירות

=====

עמ' 4 - 6

פניית היו"ר אל סיעות

הכנסת היוצאת

עמ' 7 - 10

אמנת הבחירות לכנסת

השתיים-עשרה

עמ' 11

נוהלי דיון

=====

עמ' 12 - 16

נוהל הטיפול בבקשות

לצו-מניעה לפי סעיף 17ב

לחוק הבחירות (דרכי

תעמולה), התשי"ט - 1959

נוהל הדיון בוועדת הבחירות עמ' 17 - 22
המרכזית בענין סעיף 7 א'
לחוק יסוד : הכנסת, וסעיף
63 לחוק הבחירות לכנסת
(נוסח משולב), התשכ"ט -
1969

עמ' 23 הנחיות אל ראשי מטות
ההסברה וחברי ועדת
הבחירות המרכזית
=====

עמ' 24 - 25 ציון דרגה צבאית
בתשדירי התעמולה

עמ' 26 שרבו צה"ל בתעמולה
הבחירות

עמ' 27 - 28 איסור שידור תעמולת
בחירות ב"קול-השלום"

עמ' 29 תעמולת בחירות עפ"י
סעיף 8 לחוק הבחירות
(דרכי תעמולה), תשי"ט -
1949

- משאלים טלפוניים
עמ' 30 - 31
- איסור שידורים בתחנות
טלוויזיה פיראטיות
עמ' 32 - 33
- איסור תעמולה
באולימפיאדת סיאול
עמ' 34
- חוות דעת של יושב-
ראש הועדה
עמ' 35
=====
- הרכב נשיאות ועדת
הבחירות המרכזית
עמ' 36 - 42
- פרשנות סעיף 7(8) לחוק
יסוד : הכנסת
עמ' 43 - 47
- אי-אשרור קטעים מתשדיר
תעמולת הבחירות בטלוויזיה
בעברית של הרשימה המתקדמת
לשלום ביום 15.10.88
עמ' 48 - 52

עמ' 53

צוי מניעה

=====

עמ' 54 - 56

החלטת תב"כ 13/88 א'
איסור השימוש בכלי רכב
עליהם מותקן שלט תעמולה

עמ' 57 - 60

החלטת תב"כ 14/88
התקנת שלטי תעמולה

עמ' 61 - 63

החלטת תב"כ 19/88
איסור צירוף של תעמולת
בחירות והופעת אומנים

עמ' 64 - 68

החלטת תב"כ 11/88
מודעת תעמולה ביותר משני
צבעים ומימון חוברת על
ידי גופים מבוקרים

מ ב ו א

=====

כשבאתי למלא את תפקידי כיושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתים-עשרה, כשאני כ"לוח החלק" בנושא זה, נפתח לפני צוהר בהחלטותיהם ובפרסומיהם של קודמי בתפקיד, שהועלו על ידי כל אחד מהם על חוברת. חוברות אלה ליווני בהמשך הדרך, בבואי לכלכל צעדי ולהחליט החלטותי. מצאתי על כן לנכון לתרום את חלקי אני ל"דורות הבאים" באסופה זו, המאגדת בתוכה את שנאמר ונכתב במספר נושאים, ובכלל זה הנחיות, נוהלי דיון ולקט החלטות.

לא למותר הוא לציין נושא שאינו משתקף בכתובים, ושעניינו "אישרור" שידורי התעמולה, על פי סעיף 15א' (ב) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט - 1959. בהעדר כללים בחוק עצמו, נקטתי אף אני בעקרון כי מן הראוי שלא אשים עצמי צנזור לתשדירים, עד שיעברו את ה"קו האדום" שהצבתי. דהיינו, רק אם:

- (א) השידור משרבב את צה"ל במאבק פוליטי.
- (ב) יש בהקרנת השידור משום עבירה על החוק.
- (ג) השידור עלול, במישרין או בעקיפין, לגרום להפרת חוק וסדר.
- (ד) השידור פוגע בצנעת הפרט.
- (ה) השידור פוגע בציבור מסויים או באדם, והפגיעה אינה רלבנטית לתעמולת הבחירות.
- תקוותי כי אף חוברת זו, כקודמותיה, תשרת את כל העוסקים במלאכת הבחירות.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

נובמבר 1988

א מ נ ת ה ב ח י ר ו ת

ל כ נ ס ת ה ש ת י ם - ע ש ר ה

=====

פנייתו של יו"ר ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-12
השופט אליעזר גולדברג
אל סיעות הכנסת היוצאת
=====

בחברה דמוקרטית ופלורליסטית כשלנו, קיימות דעות פוליטיות שונות, אמונות ודעות מגוונות, והשקפות עולם הסותרות אלו את אלו. הדרך ליתן לכל אלה ביטוי במדינה מתוקנת היא בהחלפת דעות חפשית, בליבון ענייני של השווה והשונה, ובשכנוע הדדי. אכן, חידודם של ניגודים מתעצם במערכת בחירות, שלא באה מערכה זו על קולו של הבוחר, אלא להבליט את המחלוקות, מהן בנושאים קיומיים ובעלי חשיבות חברתית עליונה.

דא עקא כי גם בעת הזאת, ובמיוחד בה, אין להתיר מוסרות הסובלנות הפוליטית, והחובה היא להבטיח שבעתיים כי המסגרות לביטוי הפוליטי והחברתי לא

ייפגעו חרף היותנו בתקופה רוויית עימותים ומתחים. עלינו לשמור על אחדותנו הבסיסית, ועל המרקם החברתי העדין, ולדאוג לתפקודה התקין של חברתנו, גם בעת וויכוחים אידיאולוגיים, נוקבים ככל שיהיו. על כן, חובה היא כי נעשה כל שלא ידינו כי תעמולת הבחירות, תהיה חופשית ופתוחה ולא תגלוש לאלימות, מילולית ופיזית כאחד. תוך שעלינו לתת את לבנו כי התבטאויות פוגעניות אינן משרתות כל מטרה, מעודדות מדנים חסרי תכלית, מעוררות איבה בין חלקים שונים בחברה, וסופן אלימות פיזית כביטוי של שנאה ובוז.

אכן, קיימים אמצעים ממלכתיים למלחמה כנגד מפירי חוק וסדר, ויש ליישם באופן נמרץ ובלתי מתפשר, כבר מראשית דרכה של מערכת הבחירות. אולם לא די בכלי האכיפה הקבועים בחוק. תרופתם של אלה לאחר מעשה. בצדם עלינו לפעול, ללא הבדל השקפות ודעות, כדי להקדים רפואה למכה.

למנהיגות הפוליטית בכל מפלגה ורשימה תפקיד מרכזי בהסטת מערכת הבחירות אל עבר הסובלנות הפוליטית, ואל עבר הוויכוח הענייני. האחראיות לגבי דמותה ותדמיתה של המדינה מחייבת מנהיגות

זו לגבש אקלים של בחירות בו נשמר כבודו של היריב הפוליטי, ונעדר ממנו שלהוב יצרים, שאחרינו מערכת בחירות שלוחת רסן. על ראשי המפלגות לפנות, בין היתר, בקול קורא חד משמעי, לחברי המפלגה ולאזהדיה, להקפיד על שמירת הסדר הציבורי והחוק, לנהוג בריסון עצמי ובאיפוק, לשמור על ארץ יפה, ולקיים מערכת בחירות עניינית והוגנת - כי בנפשנו הדבר.

כדי לקדם את המטרות אשר שטחתי וכצעד ראשון ליישומן, אני פונה לכל הסיעות והרשימות המתמודדות בבחירות, כי יחתמו על אמנת הבחירות אשר אציע לפניהן.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השטים-עשרה

ירושלים, 1988 - התשמ"ט

א מ נ ת ה ב ח י ר ו ת לכנסת השתים-עשרה =====

1. אנו, נציגיהן של המפלגות והרשימות המנויות להלן, סומכים ידינו על פנייתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתים-עשרה, אל הסיעות והרשימות, אשר תהא חלק בלתי נפרד מאמנה זו.
2. נעשה כל שבידינו כדי לקיים מערכת בחירות בה יכובד החוק ויישמר הסדר הציבורי.
3. נפעל בכל יכולתנו כי מערכת הבחירות תהא עניינית ומכובדת, בסובלנות פוליטית ובשמירה על כבודו של היריב הפוליטי. ובכלל זה:
 - א. רשימתנו לא תאשים רשימה אחרת ומועמדיה במעשים פסולים, כל עוד אין בידינו ראיות בדוקות לביסוס האשמות.

ב. רשימתנו לא תפרסם טיסמאות או הערות פוגעות הנוגעות למוצא, עדה או דת, ולא תנקוט בתעמולת בחירות שיש בה משום השפלה, הכפשה או ביזוי.

ג. נפנה בקריאה לציבור לשמור במערכת הבחירות על נקיין ארצנו ולמנוע מפגעים אקולוגיים.

5. נפנה בקול קורא לחברינו ולאזהדינו לקיים מערכת בחירות הוגנת, לא להפריע לתעמולת בחירות של רשימות אחרות, ולנהוג בהתאם ללשונה של אמנה זו ורוחה.

6. כל תלונה בדבר הפרת אמנה זו, אי-קיום הסכמה אחרת שתושג בין הרשימות החתומות על אמנה זו, או הוראה שבחוקי הבחירות, שאין בה היבט פלילי, תיושב ככל האפשר בהבנה הדדית.

כל תלונה בדבר הפרת אמנה זו או אי-קיום הסכמה אחרת, שלגביה לא תושג הבנה הדדית, כאמור, תועבר להכרעתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, והחלטתו והוראותיו יכובדו על ידינו.

בשם המערך

ח"כ חיים רמון
מר ניסים זווילי

בשם הליכוד

ח"כ דן מרידור
ח"כ רוני מילוא

בשם מפ"ם

ח"כ יאיר צבן
עו"ד חיים אונגר

בשם התחיה

ח"כ גאולה כהן
מר ישראל מידד

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

רשימות נוספות שהצטרפו לאמנת הבחירות:

=====

בשם חד"ש

מר יורם גוז'נסקי

בשם רצ

מר גבי דאוס

בשם שינוי

ח"כ א. רובינשטיין

בשם אגודת ישראל

מר מאיר הלחמי

בשם כך

מר גד סרוטמן

בשם הדמקורטית

אחמד אבו עסבה

נוהלי דיון

בועדת הבחירות המרכזית

=====

נוהל הטיפול בבקשות לצו מניעה
לפי סעיף 17 לחוק הבחירות
(דרכי תעמולה), התשי"ט - 1959

=====

1. **בנוהל זה** -

"החוק" - חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959(1).

"נוגע בדבר" - חבר ועדת הבחירות המרכזית שהוא נציג הסיעה שתעמולה בעדה מהווה או עלולה להוות עבירה לפי החוק, או בא כוח רשימה לפי סעיף 59 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט - 1969.

"תצהיר" - תצהיר לפי סעיף 15 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א - 1971.

2. בקשה לפי סעיף 17 לחוק תופנה בכתב ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, ותוגש ללשכתו בבנין הכנסת, באמצעות מזכירות ועדת הבחירות המרכזית.
3. הבקשה תוגש במספר עותקים העולה בשניים על מספר המשיבים.
4. כל בקשה תכיל את הפרטים הבאים:
 - (1) שמו של המבקש, מספר זהותו, מקום מגוריו, מען להמצאת מסמכים והודעות ומספר טלפון להמצאת הודעות.
 - (2) שמו של המשיב, וכן מספר זהותו ומקום מגוריו, במידה שניתן לבררם.
 - (3) משיבה שהיא סיעה או רשימה תצויין בשמה ובכתובתה הידועה למבקש.
 - (4) פרוט מלא של העובדות המהוות את עילת הבקשה.
5. כל בקשה תהא נתמכת בתצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה.

6. הבקשה תועבר ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, אשר יקבע את מקום הדיון ומועדו.
7. מזכירות ועדת הבחירות המרכזית תמציא עותק מן הבקשה על צרופיה, לנוגע בדבר ולכל משיב.
8. הזמנה לדיון תמסר בכתב בצרוף לחומר האמור בסעיף 7, וכן בהודעה טלפונית.
9. על אף האמור בסעיף 7 רשאי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית להחליט כי מחמת דחיפות הבקשה, תמסר לנוגע בדבר ולמשיב הודעה טלפונית בלבד על הגשת הבקשה ועל תוכנה.
10. על אף האמור בסעיף 9 רשאי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית להחליט כי מפאת קוצר הזמן עד לדיון תמסר הודעה טלפונית בלבד.
11. לדיון בבקשה יוזמנו הצדדים לבקשה והנוגע בדבר. כן יוזמן, על פי החלטת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, מי שנתן תצהיר לפי סעיפים 5, 12 ו-14 לנוהל זה.
12. מבקש, נוגע בדבר ומשיב יהיו רשאים להביא לדיון כל מי שבידו מידע על נושא הבקשה,

אשר יישמע, בנוסף לנוגע בדבר, על פי החלטתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית. כן יהיה רשאי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית להחליט כי דבריו של אותו אדם יוגשו בתצהיר שיינתן על ידו לאימות העובדות.

13. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית רשאי להחליט, לפני הדיון בבקשה, כי נוגע בדבר או משיב יגיבו בכתב, תוך המועד שיקבע, על האמור בבקשה.

14. לתגובה שתנתן על פי האמור בסעיף 13 יצורף תצהיר לשם אימות העובדות הנטענות בה.

15. הוגשה בקשה נגד משיב שאין לו נוגע בדבר, יחולו הוראות נוהל זה בשינויים המתחייבים.

16. ייערך פרוטוקול של הדיון שיתקיים בפני יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית.

17. החלטת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית תופץ בין כל חברי ועדת הבחירות, ועותק ממנה יימסר למבקש, למשיב ולנוגע בדבר.

18. פגם במילוי הוראה מהוראות נוהל זה לא ישמש טעם לאי קבלת הבקשה במזכירות ועדת הבחירות המרכזית, או לדחייתה של הבקשה.

19. נוהל הטיפול בבקשות לצו מניעה לפי חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט - 1969, מיום י"ב בכסלו התשמ"ח - 18.11.83 (2) בטל.

אליעזר גולדברג
שופט בית-המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

(1) ס"ח, התשי"ט עמ' 138

(2) י"פ, התשמ"ד עמ' 1182

נוהל הדיון בוועדת הבחירות המרכזית
בענין סעיף 7 א' לחוק יסוד : הכנסת
וסעיף 63 לחוק הבחירות לכנסת
(נוסח משולב), התשכ"ט - 1969
=====

1. בנוהל זה :

"החוק" - חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) התשכ"ט - 1969.

"רשימת מועמדים" - רשימת מועמדים שהוגשה לוועדה המרכזית לפי סעיף 57 (ט') לחוק.

"רשימה מנועה" - רשימת מועמדים המנועה מלהשתתף בבחירות לכנסת לפי סעיף 7 א' לחוק יסוד: הכנסת.

"בקשה" - בקשה לוועדת הבחירות המרכזית שלא לאשר רשימת מועמדים לפי סעיף 63 לחוק, עקב היותה רשימה מנועה.

"בא כח הרשימה" - כמובנו בסעיף 59 לחוק.

"הועדה" - ועדת הבחירות המרכזית.

2. בקשה תוגש למזכירות הועדה במספר עותקים העולה בחמשה על מספר חברי הועדה (ארבעים וחמישה עותקים).

3. בקשה הנוגעת לרשימת מועמדים המוגשת על-ידי סיעה של הכנסת היוצאת, תוגש לא יאוחר מיום י"ח בתשרי תשמ"ט, 29 בספטמבר 1988, שעה 12:00.

4. בקשה הנוגעת לרשימת מועמדים המוגשת על-ידי בוחרים, תוגש לא יאוחר מיום כ"א בתשרי תשמ"ט, 2 באוקטובר 1988, שעה 12:00.

5. בקשות שהוגשו לוועדה טרם הוצאת נוהל זה יותאמו להוראותיו עד למועדים הנקובים בסעיפים 3 ו-4.
6. מזכירות הועדה תמציא עותק מן הבקשה לבא כח הרשימה שכנגדה מוגשת הבקשה, וכן לכל חבר מחברי הועדה, ותודיע על מועד הדיון בה.
7. הבקשה תכיל פרוט מלא של העובדות המהוות את עילת הבקשה, את כל הטענות המשפטיות, ואת האסמכתאות שעליהן מבוססות הטענות.
8. ראיות עליהן נסמכת הבקשה יוגשו בכתב בתיק ראיות שיצורף לבקשה, כשהן מסומנות במספר סידורי.
9. תיק הראיות לפי סעיף 8 יוגש בששה עותקים. תיק אחד יימצא בידי יושב ראש הועדה, תיק אחד יימסר לבא כח הרשימה שכנגדה מוגשת הבקשה, וארבעה תיקים יימצאו במזכירות הועדה לעיונם של חברי הועדה.
10. רשימת מועמדים שכנגדה מוגשת בקשה תגיש כתב תשובה. הוגשו כנגדה מספר בקשות, רשאית היא להגיש כתב תשובה אחד.

11. כתב תשובה יוגש למזכירות הועדה במספר עותקים העולה בחמשה על מספר חברי הועדה (ארבעים וחמישה עותקים).
12. כתב תשובה יפרט את מלא העובדות עליהן נסמכת התשובה, את כל הטענות המשפטיות, ואת האסמכתאות שעליהן מבוססות הטענות.
13. ראיות עליהן נסמכת התשובה יוגשו בכתב בתיק ראיות, כשהן מסומנות במספר סידורי.
14. תיק הראיות לפי סעיף 13 יוגש בששה עותקים. תיק אחד יימצא בידי יושב ראש הועדה, וחמשה תיקים יימצאו במזכירות הועדה לעיונם של חברי הועדה והמבקשים.
15. ראיות נוספות לאלה שהוגשו בתיק הראיות, לפי סעיפים 8 ו - 13, לא יוגשו אלא אם נסיבות העניין ומידת הצדק יחייבו הגשתן.
16. כתב תשובה של רשימת מועמדים המוגשת על-ידי סיעה של הכנסת היוצאת, יוגש לא יאוחר מיום כ"ג בתשרי תשמ"ט, 4 באוקטובר 1988, שעה 18:00.

17. כתב תשובה של רשימת מועמדים המוגשת על-ידי בוחרים, יוגש לא יאוחר מיום כ"ד בתשרי תשמ"ט, 5 באוקטובר 1988, שעה 18:00.

18. מזכירות הועדה תמציא עותק מכתב התשובה למבקש ולכל חבר מחברי הועדה, בכפוף לאמור בסעיף 19.

19. כתבי תשובה שיוגשו לועדה בין י"ח בתשרי תשמ"ט, 29 בספטמבר 1988 ובין כ"ד בתשרי תשמ"ט, 5 באוקטובר 1988, יימסרו למבקש ולחברי הועדה במזכירות הועדה, לאחר שתינתן להם הודעה על דבר הגשת התשובה, בטלפון או במברק.

20. הוגשו מספר בקשות לגבי רשימת מועמדים אחת, יאוחד הדיון בהן.

21. הוגשה בקשה בשמה של סיעה של הכנסת היוצאת, יסכם חבר הועדה מאותה סיעה, בפני הועדה, את טענותיו לביסוס הבקשה.

הגישו מספר סיעות בקשות לגבי רשימת מועמדים אחת, ייקבע סדר הטעון לפי מועד הגשת הבקשות לועדה.

22. הוגשה בקשה שלא בשמה של סיעה יסכם המבקש את טענותיו על הפרשה כולה בכתב (אם רצונו לסכם), תוך 12 שעות לאחר שקיבל את כתב התשובה.

כתב הסיכום יוגש למזכירות הועדה במספר עותקים העולה בחמשה על מספר חברי הועדה (ארבעים וחמשה עותקים), ועותק יימסר לכל חבר מחברי הועדה.

23. רשימת מועמדים שכנגדה הוגשה הבקשה תשמיע, לאחר הטעון האמור בסעיף 21, את טענותיה בפני הועדה נגד הבקשה, על-ידי כל מי שתבחר לייצגה בדיון.

24. בתום הטעונים יישמעו עמדותיהם של חברי הועדה, והועדה תכריע בבקשה בהצבעה.

אליעזר גולדברג

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת השתים-עשרה

הנחיות אל ראשי מטות ההסברה

וחברי ועדת הבחירות המרכזית

=====

אל: מטות ההסברה וחברי ועדת הבחירות המרכזית

=====

סעיף 518א' של חוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955 קובע:

"(א) לא ישתמש אדם בציון דרגה צבאית המוענקת לפי פקודות הצבא, בדרך שיש בה כדי לייחס לו או לאחר את הדרגה האמורה - ואין נפקא מינה אם אותה דרגה אמנם הוענקה או לא - אלא אם בעל הדרגה הינו באותו זמן חייל כמשמעותו בסעיף 1.

(ב) שר הבטחון יקבע, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, את התנאים, הנסיבות ואופן השימוש בציון דרגה שהוענקה לפי פקודות הצבא, שבהם לא יחול האיסור שבסעיף קטן (א).

(ג) העובר על הוראות סעיף קטן (א), דינו - מאסר ששה חודשים".

על פי סעיף 518א (ב) הותקנו תקנות "בדבר
התנאים, הנסיבות והאופן שבהם מותר להשתמש
בציון דרגה צבאית", תשכ"ט - 1969.

לפי תקנה 1 (4) לתקנות הנ"ל "מותר להשתמש
בציון דרגתו הצבאית של מי שאינו חייל"
בשירות פעיל אם, בין יתר התנאים, "השימוש
בציון הדרגה אינו נעשה בקשר לפעילות
ציבורית בעלת אופי מפלגתי של בעל הדרגה".

אבקשכם על כן לקיים את ההוראה האמורה
בתשדירי התעמולה מטעם רשימתכם.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

אל: מטות ההסברה וחברי ועדת הבחירות המרכזית

=====

צפיה בתשדירי התעמולה האחרונים מלמדת כי מספר רשימות "גייסו" את צה"ל לתשדיריהן. אין צריך להדגיש כי צה"ל הינו מחוץ לכל מאבק פוליטי, ואין לשרבבו לתעמולת הבחירות. יש להמנע על כן מהקרנתם של פעולות צבאיות, תנועת חיילים וכלי רכב צבאיים, כלי נשק, מחנות וכיוצא באלה.

אליעזר גולדברג

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת השתים-עשרה

אל: מטות ההסברה וחברי ועדת הבחירות המרכזית =====

סעיף 15 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט - 1959 קובע כי "יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יקבע, לאחר התייעצות עם אותה ועדה, את הזמנים שיוקצבו לכל אחת מן המפלגות ורשימות המועמדים לשם שידור תעמולת בחירות ברדיו לקראת יום הבחירות לכנסת". כן קובע סעיף זה את הזמן המוקצב לכל מפלגה ורשימת מועמדים.

כידוע לכם אכן החלו שידורי התעמולה ברדיו בהתאם לסעיף הנ"ל.

לפיכך, וכפי שגם הוחלט בבחירות הקודמות (בתיק תב"כ 2/84) "שידורים של תעמולת בחירות מפלגתית בלתי מאושרים על פי החוק באמצעות תחנת השידור "קול השלום".... נוגדים הם הן את לשון החוק והן את רוח החוק ואת עקרון השוויון שחוק זה בא לממשו".

לא התייחסתי להיבטים החוקיים האחרים
שבשידורים ב"קול השלום", ודי באמור לעיל
כדי להגיע למסקנה כי אין לשדר שידורי
תעמולה מתחנת רדיו זו.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

ירושלים, 1988 - התשמ"ט

אל: מטות ההסברה
=====

הנדון: תעמולת בחירות
=====

סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) תשי"ט
- 1959, אוסר "תעמולת בחירות מלווה תכניות
בידור, לרבות הופעות של אמנים, נגינה,
זמרה, הצגת סרטים ונשיאת לפידים".

הריני להבהיר כי איסור זה חל גם בארוע
שאינו מאורגן או יזום במישרין על ידי
הרשימה. לפיכך מבקש כי תפנו תשומת לבם של
פעילי רשימתכם שלא לקחת חלק בתעמולת
בחירות המנוגדת להוראה הנ"ל.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

אל: מטות ההסברה וחברי ועדת הבחירות המרכזית

=====

הנדון: משאלים טלפוניים

=====

הריני להסב את תשומת לבכם כי משאלים
טלפוניים לבוחרים מהווים עבירה על חוק
הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, אם לא
מתקיימים בהם ההוראות והסייגים שנקבעו
בחוק זה.

במיוחד אציין את החובה להגיש בקשה לרישום
מאגר מידע לרשם שנתמנה לנהל את פנקס מאגרי
המידע; את האיסור לנהל או להחזיק מאגר
מידע שאינו רשום בפנקס; ואת האיסור להשתמש
במידע שבמאגר מידע, אלא למטרה שלשמה הוקם
המאגר או למטרה שלשמה נועד המידע.

כמו כן יש להקפיד הקפדה מלאה כי כל פניה לאדם לקבלת מידע תלויה בהודעה כי מסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו; את המטרה אשר לשמה מבוקש המידע; ולמי יימסר המידע ומטרות המסירה.

עוד אוסיף את האיסור החל על אדם אליו הגיע מידע בתוקף תפקידו כעובד, כמנהל או כמחזיק של מאגר מידע, לגלות את המידע, אלא לצורך ביצוע עבודתו.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

אל: מטות ההסברה
=====

הגדון: איסור שידורים בתחנות טלויזיה
"פיראטיות"
=====

אבקש להביא לידיעתכם כי ביום 27.7.88
אישרה הכנסת את תיקון מס' 5 לחוק הבזק,
שנוסחו הרלוונטי מצורף בזה.

1 הריני להסב תשומת לבכם במיוחד לסעיף 6 ל"ז
{ז'}, בו נקבעו עונשים למי שמסייע להתקנה,
להפעלה או לקיומם של שידורים מתחנת
טלויזיה בלתי חוקית {"פיראטית"}.

כן יודגש ס"ק {ח'} המגדיר "סיוע" מהו,
וס"ק {י'} המרחיב את ההגדרה של "תשדיר
פרסומת" גם על "שידורים הממומנים בידי
מפלגה או גופים אחרים ותעמולת בחירות".

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

ירושלים, 1988 - התשמ"ט

אל: מטות ההסברה
=====

בעקבות פנייתו של עו"ד נתן כהן, היועץ המשפטי של רשות השידור, במכתבו אלי מיום 16.8.88, הריני להפנות תשומת לבכם כי שידורי טלוויזיה מאולימפיאדת סיאול, שבמהלכם יוקרנו שלטי פרסומת של סיעה או רשימה, אסורים לשידור, בהיותם נוגדים את סעיף 5 לחוק הבחירות {דרכי תעמולה}, תשי"ט-1959.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

ח ו ת ד ע ת ש ל

י ו " ר ו ע ד ת ה ב ח י ר ו ת

=====

ה ש ו פ ט א ל י ע ז ר ג ו ל ד ב ר ג

הרכב נשיאות ועדת הבחירות המרכזית לכנסת =====

ארבעת סגניו של יושב ראש הוועדה המרכזית לכנסת השתים-עשרה נמנים היום על סיעות הליכוד, המערך, מפ"ם והתחיה.

בעת שנבחרו הסגנים מנתה סיעת מפ"ם ששה חברי כנסת, ולסיעת התחיה היו חמישה חברי כנסת. לפיכך היו שתי סיעות אלה וסיעת המערך והליכוד, ארבע הסיעות הגדולות שבכנסת, שכן לכל אחת מיתר סיעות הכנסת לא היה מעל ארבעה חברי כנסת.

בחלוף הזמן נשתנה ההרכב הסיעתי של הסיעות: התחיה, מפ"ם, רצ המפד"ל וחד"ש. לכל אחת מארבע הסיעות האחרונות יש כיום חמישה חברי כנסת, בעוד שלתחיה - ארבעה חברי כנסת.

התוצאה היא שוויון במספר חברי הכנסת לארבע סיעות, והן: מפ"ם (לה יש כאמור, סגן ליו"ר הועדה), רצ, המפד"ל וחד"ש.

טרם נפנה לשאלות המתעוררות במצב דברים זה, מן הראוי להביא את הסעיף הנוגע לענייננו בחוק הבחירות (נוסח משולב).

סעיף 17 (ו) לחוק האמור קובע:

"ליושב ראש הועדה המרכזית יהיו סגנים שייבחרו על ידי הועדה המרכזית מבין חבריה; מספר הסגנים יהיה ארבעה, אולם ועדת הכנסת רשאית להגדיל מספר זה עד לשמונה; ארבעה מהסגנים יהיו מארבע הסיעות הגדולות שבכנסת, ואם הוגדל מספר הסגנים כאמור תקבע ועדת הכנסת, מאיזו סיעה יהיו הסגנים הנוספים".

נקדים ונציין כי נושא דיוננו אינו נוגע כל עיקר לסמכותה של ועדת הכנסת להגדיל את

מספר הסגנים מעל ארבעה עד שיגיע מספרם לשמונה. ורק להשלמת התמונה ייאמר כי ביום 10.8.88 אכן הפעילה ועדת הכנסת את סמכותה והגדילה את מספר הסגנים לששה, בקובעה כי שני הסגנים הנוספים יהיו אחד מהמערך ואחד מהליכוד. על פי החלטה זו יהא לכל אחת מסיעות אלה שני סגנים.

ענייננו בארבעת הסגנים הנזכרים ברישא של סעיף 17 (ו), שלמען הקיצור ייקראו: "הסגנים הבסיסיים".

השאלות המתעוררות נוכח השינוי בהרכבן הסייעתי של סיעות: התחיה, רצ, חד"ש והמפד"ל, הן:

א. האם יש נפקות לשינוי האמור, בהיותו שינוי שארע לאחר בחירת ארבעת הסגנים הבסיסיים? במילים אחרות, האם בחירת הסגנים הבסיסיים תקפה לכל תקופת כהונתה של הכנסת, וכיוון שנבחרו בשעתו

מתוך ארבעת הסיעות הגדולות, אין
בחירתם נתונה עוד לשינוי חרף השינויים
בהרכבים הסיעתיים?

ב. אם התשובה לשאלה הראשונה היא כי בחירת
הסגנים כפופה לשינויים בהרכבים
הסיעתיים, כי אז נשאלת השאלה מבין אלו
סיעות יהיו הסגנים הבסיסיים, כשיש
שסיעות שכולן עתה בגדר "ארבע הסיעות
הגדולות שבכנסת"?

בחוק הבחירות אין אנו מוצאים תשובה לכל
אחת מן השאלות שהוצגו, ואת פתרונן יש על
כן למצוא בלשון הנקוטה בסעיף 17 (ו) תוך
הגשמת מטרתו הבסיסית של החוק, ומתן פרשנות
הבאה ליצוק תוכן לרעיון חי.

הרעיון הבסיסי שבסעיף 17 (ו) הוא כי בצדו
של יו"ר הועדה ישמשו ארבעה סגנים מתוך
ארבע הסיעות הגדולות. מכאן שכהונתו של
סגן אשר אינו נמנה עם ארבע סיעות אלה,

אינה מתיישבת עם כוונה זו. הדינמיות בהרכב הסיעתי של הכנסת מוצאת את ביטויה בהרכבה של ועדת הבחירות המרכזית (ראה סעיף 25 {ג}), שכן אין הועדה אלא בבואה של הכנסת. אין, על כן, כל הגיון בהקפאת המצב באחת מזרועותיה של הועדה, שעה שהשינויים משפיעים על חלקה האחר. כשם שבחירתו של חבר לועדה אינה בגדר "זכות מוקנית" לו למשך כל כהונתה של הכנסת, היות והשינויים אינם פוסחים על הרכבה, כן אין בחירתו של סגן חסינה כנגד השינויים בהרכב הסיעתי. אך הגיוני יהא לומר כי כשם שאין המצב קופא על שמריו בהרכב הועדה, כך אין הוא קופא בנשיאות הועדה.

גם בלשונו של סעיף 17 (ו) מוצאים אנו אחיזה לפרשנות האמורה, כשמדובר בו ב"סגנים שייבחרו" (ולא: "שנבחרו"), וכי הם "יהיו מארבע הסיעות הגדולות", דהיינו - בכל עת.

פרשנות אחרת עלולה להביא לידי אבסורד, לפיו סגן שנתמנה בהיות סיעתו בין ארבע

הסיעות הגדולות, לא יחדל לכהן בתפקידו גם אם סיעתו תהפוך להיות בת חבר אחד בלבד, ואילו לסיעה אשר הפכה להיות לגדולה בכנסת לא יהיה כלל סגן.

המסקנה העולה היא כי מאחר וסיעת התחיה אינה עוד אחת מארבע הסיעות הגדולות, יש לבחור סגן אחר במקום הסגן שנבחר מטעמה.

אשר לשאלה השניה שהוצגה לעיל, הרי שגם אם ישנן כיום שש סיעות שניתן לראותן כ"ארבע הסיעות הגדולות בכנסת", לא יכול להיות ספק כי שתיים מהן (סיעות המערך והליכוד) נמנו, וממשיכות להמנות, באופן "טבעי" בין ארבע הסיעות הגדולות. השאלה נותרת לגבי ארבע הסיעות האחרות בלבד, והיא כיצד תעשה הבחירה ביניהן? "שיטת הגורל" לא נעלמה מעיניו של המחוקק, והיא באה לידי ביטוי בסעיף קודם שבחוק (סעיף 16 {ב} {3}) שעניינו חלוקת המקומות בועדה המרכזית. ואף כל פי כן, לא מצא החוק לאמץ שיטה זו בסעיף 17 (ו). כיון שהדרך הנקוטה בסעיף

זה לקביעת מיהותם של הסגנים היא בבחירתם על ידי הוועדה, הרי שניתן לומר כי בחירה זו כורכת גם את בחירת הסיעה (מתוך הסיעות השוות בגודלן), ממנה ייבחר הסגן.

סבורני עוד כי כשם שאין לשינויים בהרכבים הסיעתיים שנתחוללו השלכה על סגניהם של הליכוד והמערך, כן לגבי מפ"ם. מעמדה כאחת מארבע הגדולות לא נשתנה מאז שנבחר הסגן מטעמה, והיא עדיין כזו גם עתה. לפיכך אין להעמידה לבחירה עם הסיעות הנוותרות השוות בגודלן, כשגודלן של אלה וכניסתן לבין "ארבע הגדולות" באו להן רק עקב השינויים.

סיכומם של דברים, הצעתי היא כי בחירת סגן במקומו של הסגן מטעם סיעת התחיה, תעשה בשני שלבים. תחילה תבחר הוועדה את הסיעה מבין המפד"ל, רצ, וחד"ש, ולאחר מכן תבחר הוועדה מתוך סיעה זו את הסגן החדש.

אליעזר גולדברג

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת השתים-עשרה

פרשנות סעיף 7 (8)
לחוק יסוד : הכנסת
=====

השאלה העומדת להכרעה היא אם מנכ"ל שרות
התעסוקה, שהוא תאגיד סטוטורי, הנו בגדר
"עובד מדינה" ומנוע מלהכלל ברשימת מועמדים
לכנסת.

בבסיסו של הסעיף הנ"ל עומד העקרון כי יש
למנוע היווצרותו של ניגוד אינטרסים בין
תפקידו הציבורי של המועמד לבין מועמדותו
לכנסת וכהונתו בה. "כללי הצדק הטבעי מזה
וכללי האמון מזה, הם שמביאים לגיבושו של
הכלל, כי עובד ציבור אסור לו להימצא במצב
בו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עיניינים
בין האינטרס הקשור בביצוע סמכותו וכוחו,
לבין אינטרס אחר כלשהו שאף הוא קשור"
(בג"צ 531/79 סיעת הליכוד נגד מועצת עירית
פתח-תקוה, פד"י ל"ד (2) 566, 571). טעמו
של הכלל הינו כפול: האחד פרגמטי, שהעובד

יפעיל את סמכותו כשלנגד עיניו שיקולים רלבנטיים בלבד; והאחר ערכי, שאמון הציבור ינתן למינהל תקין, אחראי ישר והגון. דהיינו כי אין הכלל מצטמצם רק לניגוד אינטרסים בין התפקיד הציבורי לבין האינטרס האישי.

בחוק הרשויות המקומיות (הגבלת הזכות להבחר) תשכ"ד - 1964, מפורט שירות התעסוקה כאחד הגופים שדין עובדיו כדין עובדי שירות המדינה, לעניין הפסול מלכהן במועצה מקומית. איזכור זה נעדר מסעיף 56 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב). מאידך גיסא מוצאים אנו בסעיף 130 לחוק הבחירות לכנסת כי עובדי שירות התעסוקה הם בכלל עובדי המדינה האסורים בלקיחת חלק בתעמולת הבחירות.

האם יש להסיק מהציון הספציפי בסעיף 130 על הסדר שלילי לעניין סעיף 56? האם יש בסעיף 130 אידיקציה לכוונת המחוקק שלא לכלול את עובדי שירות התעסוקה בסעיף 56?

העקרון כי אסור לו לעובד ציבור להימצא במצב בו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים בין תפקידו הציבורי לבין אינטרס אחר, אינו מתמצה בכלל פרשנות בלבד. "זהו עיקרון מהותי, המהווה חלק מהמשפט הציבורי... יש ודבר חקיקה אינו מזכירו. שתיתו של המחוקק אין בה כדי להצביע על העדרו של הכלל, שכן קיומו אינו מותנה בהוראה חקיקה" (שם, בעמ' 573).

בבג"צ 589/86 (פד"י {2} 617 בעמ' 628) מוצאים אנו כי הבחינה אם הסדר חיובי מלמד על הסדר שלילי, "תעשה תמיד לאור מטרתו הברורה של עקרון האב הנ"ל ומגמתו. בהעדר אינדיקציה ברורה להסדר שלילי, ההנחה תהיה שהסדר החיובי לא בא למעט מהעקרון הכללי".

בבואנו לענות על השאלה אם פירושו של סעיף 56 לחוק הבחירות לכנסת הוא כי ההסדר הקבוע בו בא לדחוק את העקרון שהוזכר, שמקורו בכללי הצדק הטבעי, אין עלינו, על כן, להדרש רק ללשונו של החוק. עלינו לפרש את ההוראה על רקע המטרה החקיקתית שלו.

סבורני כי לצורך הפרשנות האמורה עלינו לתת את לבנו כי זכות הבחירה לכנסת, כשלה מתלווה זכותו של הבוחר לבחור את נציגיו לכנסת, הנה אחת מזכויות היסוד. חשיבותה של זכות זו אינה דומה לחשיבות כהונתו של אדם כחבר במועצה מקומית, בה דן בג"צ 589/86 הנ"ל. לפיכך נראה לי כי זהו אחד מאותם "מצבים שבהם מהותו של הנושא מחייבת צמצום והגבלת תחולתם של כללי הצדק הטבעי גם בלא הוראה מפורשת וברורה בחוק". לדעתי מטה המאטריה בה אנו עוסקים את הכף, עקב חשיבותה המיוחדת, לצמצום הכלל בדבר ניגוד עניינים.

מסקנתי מתחזקת לאור אופיה של ועדת הבחירות המרכזית וסמכותה המקורית בחוק, לבחון מי הוא עובד מדינה על-פי נתונים פורמליים, המנויים בסעיף. הרחבת משמעותו של "עובד מדינה" שלא לפי הגדרה, על ידי גוף הממלא לצורך בחינתו של סעיף 56 תפקיד מנהלי לפי סעיפים 62 ו- 63, עשויה להוביל להענקת הסמכות להכריע בכל מקרה אם תפקיד שממלא אדם ברשות סטאטוטורית כלשהי, אכן מעלה את החשש לניגוד עניינים.

סמכות אשר כזאת לוועדת הבחירות המרכזית
צריכה להנתן במפורש, וזו אינה מצויה בחוק
הבחירות.

אפשר שהחוק דורש את תיקונו, אולם כל עוד
לא תוקן איני רואה מקום למנוע ממנכ"ל שרות
התעסוקה, מלהכלל ברשימת מועמדים.

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

ירושלים, 1988 - התשמ"ט

אי-אשרור קטעים מתשדיר תעמולת הבחירות
בטלויזיה בעברית של הרשימה המתקדמת
לשלוש ביום 15.10.1988

=====

מכתב תשובה לעו"ד יוסף ברד

קיבלתי מכתבך מיום 25.10.1988 (אשר עמוד
אחד מתוך שלושת עמודי מכתבך הגיע למשרד
ועדת הבחירות המרכזית ביום 24.10.88
בפקסימיליה בשעות הערב), והריני להשיבך
כלהלן:

1. תמנני על שפנייתך אלי והבקשות שהעלת
בה באה באיחור כה רב. כידוע לך נקבע
שיבוץ השידורים מזה זמן. משנותרו
ארבעה ימי שידורים בלבד עד לבחירות
(ובכלל זה יום פנייתך), עלול לוח
הזמנים שנקבע לשידורים להשתבש, אם
תתקבל בקשתך הראשונה, כשם שלא נותר
זמן רב לכנס את מליאת הוועדה המרכזית,
אם תתקבל בקשתך החילופית.

2. לגופם של דברים, לא אשררתי קטעים מתשדיר התעמולה משני טעמים. בפתיה לתשדיר נשמעו דברי עידוד למעשי אלימות העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלתו, ובכך ישנה עבירה על סעיף 4(א) לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948. הקטעים הנוספים לא אושרו משום שעל רקע הדברים שבפתיה, וגם בלעדיהם, יש דברי שבח ואהדה לארגון טרוריסטי, ובכך ישנה עבירה על סעיף 4(ב) לפקודה הנ"ל.

כידוע לך, הכריזה הממשלה ביום 12 באוקטובר 1980 על ארגון השחרור הפלסטיני - אש"פ, כארגון טרוריסטי. כיון שכך, אין נפקא מינה אם באותם קטעים שנפסלו מדברים ראשי אש"פ דברי שלום אם לאו. אין תוכנם של הדברים יכול לשנות את ההכרזה שהכריזה הממשלה לגבי מהותו של הגוף אשר הדוברים עומדים בראשו. הדברים שונים משידורים של רשימות אשר הציגו את אש"פ באור שלילי, אשר מתיישב עם ההכרזה הנ"ל ולא עומד בסתירה לה. הוא הדין בהקרנת תמונה בלבד של מנהיג אש"פ ללא התייחסות.

מהטעמים הנ"ל איני רואה מקום לשנות את החלטתי, שלא לאשרר אותם קטעים בתשדיר הנדון.

3. אשר לבקשתך החילופית להביא את פנייתך כקובלנה בפני מליאת ועדת הבחירות המרכזית, אף לה אין בידי להעतर.

על פי סעיף 15א (ג) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט - 1959, מסורה סמכות לאשרר תעמולת בחירות שהופקה על ידי מפלגות או רשימות מועמדים ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית בלבד. בכך שונה הוראה זו מיתר ההוראות שבסעיפים 15, 15א, 16 ו-16א לחוק הנ"ל, שלפיהן על יושב ראש הועדה המרכזית להתיעץ עם הועדה טרם שיקבע את המוטל עליו לפי הוראות אלו.

לא בכדי נעשתה ההבחנה האמורה, שכן ממהות הנושא, התפקיד המוטל על יו"ר הועדה לפי סעיף 15 א (ג) הוא תפקיד מעין שיפוטי, בעוד שיתר הסמכויות הן מנהליות-ביצועיות בלבד. טעם נוסף להוראה הנ"ל, שבסעיף 15א

(ג), הוא כי הזמן הקצר המוקצב לשידורי תעמולת הבחירות וקצב האירועים טרם השידור, מחייבים החלטה מהירה ומיידית, שאם לא כן, ישובש כל מערך השידורים על פי הלוח שנקבע מראש. למותר הוא לציין, כי ההכרעה בנושא על ידי הוועדה כולה, על הרכבה הפוליטי, לא יכולה להיות משוחררת מנטיות פוליטיות, שעה שמדובר בתשדיר בחירות שכל מטרתו לשכנע את הצופים לבחור בעד אותה רשימה ולא בעד הרשימות היריבות, אשר על נציגיהן יהיה לפסוק בדבר. יתרה מזו, אם תתקבל דעתך ניתן יהיה להביא לפני מליאת הוועדה המרכזית לא רק קובלנה על אי-אשרור תשדיר תעמולה, אלא גם קובלנה על כך כי יו"ר הוועדה המרכזית אישר תשדיר תעמולה, ואין צורך בדמיון רב כדי לנחש את הצפוי לכל מערכת שידורי התעמולה.

4. מהטעמים הנ"ל סבורני, כי לא ניתן לראות את האישור הנדרש בסעיף 15א (ג) כ"מעשה או מחדל" אליו מתייחס סעיף 20ב

לחוק הבחירות (דרכי תעמולה) בשילובו
עם הוראות סעיף 137 לחוק הבחירות
(נוסח משולב).

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

ירושלים, 1988 - התשמ"ט

צו י מניעה שני תנו
על ידי השופט אליעזר גולדברג
=====

תב"כ 13/88 א'

בפני כבוד השופט אליעזר גולדברג
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת השתים - עשרה

ח"כ חיים רמון -
מטעם סיעת המערך

המבקש :
=====

נגד

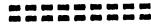
סיעת הליכוד

המשיבה :
=====

מר אסף שחם
ח"כ דן מרידור

בשם המבקש:
בשם המשיבה:

ה ח ל ט ה

זוהי בקשה למתן צו מניעה שהגישה סיעת המערך נגד סיעת הליכוד, כשעל פי הנטען בבקשה, שהועלתה בתצהירים עושה סיעת הליכוד שימוש בכלי רכב עליהם מותקן שלט תעמולה, דהיינו את השם "ליכוד" וכן נעשה שימוש ברמקול המותקן על המכונית לצורך תעמולת בחירות.

הדיון בבקשה עוכב לאחר שיחת בירור שנערכה בלשכתי בין נציגי הצדדים, ונתבקשתי לחדש את הדיון על ידי בא כח המבקשת לאחר שלטענתו ממשיכה המשיבה לעבור על חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959.

הטענה הזאת של בא-כח המבקשת לא נתמכה בתצהיר, ולפיכך איני רואה מקום להתייחס לאירועים שארעו לאחר הגשת הבקשה. אולם, בכל הנוגע לעובדות שבבקשה עצמה ובתצהירים שתמכו בה, לא באה בפני הכתשה בתצהירים נגדיים.

לפיכך, אני רואה את העובדות כמוכחות ועל-פיהן ניתן בזה צו מניעה נגד המשיבה, האוסר עליה לעשות שימוש ברכב הנושא שלטי תעמולה, ושימוש ברמקול המותקן על כלי הרכב, פרט לשימוש שייעשה בו כדי להגביר קולו של נואם באסיפה המתקיימת כדין, כאמור בסעיף 4 לחוק הנ"ל.

ניתן היום 16.10.1988

במעמד מר אסף שחם בשם המבקש

ובמעמד ח"כ דן מרידור בשם המשיבה

אליעזר גולדברג

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת השתים-עשרה

תב"כ 14/88

בפני כבוד השופט אליעזר גולדברג
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת השתיים עשרה

המבקש : מר שלמה בוחבוט -
=====
ע"י עו"ד ישעיהו אתגר

נגד

המשיבים : מר שם-טוב מואיז
=====
מר אלמקייס דוד

בשם המבקש:
1. מר שלמה בוחבוט.
2. עו"ד ישעיהו אתגר.

בשם המשיבים:
1. עו"ד איתן הברמן.
2. מר שם-טוב מואיז.
3. מר אלמקייס דוד.

ה ח ל ט ה

=====

זו בקשה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 שהוגשה ע"י מר שלמה בוחבוט - חבר סיעת המערך נגד מר דוד אלמקייס ומר מואיז שם-טוב, שניהם חברי סיעת הליכוד.

נושא הבקשה הוא שלט תעמולה שהותקן על בית פרטי, ולגביו הודיע עו"ד הברמן היום בעת הדיון, כי ניתנה הוראה להסירו, ואם הוראה זו טרם בוצעה - היא תבוצע עוד היום.

נושא נוסף בבקשה נוגע אף הוא לשלט תעמולה שהותקן על מבנה האמור לשמש מרכז מסחרי וכיום הוא בשלבי בנייה. לגבי מבנה זה, הגיש היום מר שם-טוב מואיז, המשיב מס' 2 תצהיר, שלפיו "בנכס הוכשר חדר לשמש כמשרד, ומטה הבחירות משתמש בו בפועל כמטה משנה לצורכי הבחירות, מותקנים בחדר שולחן

וכסאות, והוא משמש בשעות היום למפגשים ולחלוקת חומר ומשם יוצאים הפעילים לארועים שעניינם תעמולת בחירות, בעיקר באזור המרכז המסחרי".

נוכח האמור בתצהיר זה, ניתן לראות את המודעה כמותקנת על משרדה של המפלגה, והתקנה זו כשרה היא על פי הוראת סעיף 10 (4) לחוק הנ"ל.

טענה נוספת הנזכרת בבקשה היא, כי גודל המודעות חורג מן הגודל המותר בסעיף 10 (1) לחוק הנ"ל.

לאור מסקנתי לגבי המודעה המותקנת בבניין שבמרכז המסחרי, הרי שחלות לעניין זה הוראותיו של סעיף 10א. מכאן שגם אם חורגת המודעה מהמידות שבסעיף 10 (1) מותרת חריגה זו, ובלבד שהמודעה לא תישא אלא את הכינוי והאותיות שאושרו לסיעת הליכוד.

מהדיון היום עולה, כי קיימות תלוונות הדדיות על שילוט ומודעות שלא לפי החוק, ואך מובן הוא שלא הייתה התייחסות לתלוונה נוספת שאיננה בגדר הבקשה שלפני.

אולם מוסכם על באי-כח הצדדים, כי כל אחד מהם יגיש לרעהו רשימת מקומות בהם לטענתו ישנה עבירה על החוק ויעשה נסיון הדדי לסיים המחלוקות בהבנה ובלי להיזקק לפנייה פורמאלית ליושב-ראש הועדה המרכזית.

אין לי אלא לברך על סיכום זה ולהניח כי בדרך זו יישמר החוק כפי ששני הצדדים רוצים בכך.

ניתן היום 18.10.1988

במעמד עו"ד ישעיהו אתגר ומר שלמה בוחבוט

בשם המבקש

ובמעמד עו"ד איתן הברמן, מר שם-טוב מואיז

ומר אלמקייס דוד בשם המשיבים.

מר אליעזר גולדברג

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת השתים-עשרה

תב"כ 19/88

בפני כבוד השופט אליעזר גולדברג
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת השתים - עשרה

המבקשת : סיעת הליכוד
=====

נגד

המשיבים : 1. סיעת המערך
2. השר משה שחל
=====

בשם המבקשת: ח"כ דן מרידור

בשם המשיבים: עו"ד ישעיהו אתגר

ה ח ל ט ה

על פי העובדות שאינן מוכחות, אמור להתקיים בחיפה כנס של מורים, בו יופיעו, בין היתר, נציגים של סיעת המערך, ובנוסף אליהם תופיע להקת "הכל עובר חביבי". צירוף זה של תעמולת בחירות והופעת אומנים אסור לפי סעיף 8 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959, ולכך הסכים, בהגינותו כי רבה, גם עו"ד ש. אתגר שייצג את המשיבים.

לפיכך, ולפי סמכותי לפי סעיף 17ב (א) לחוק הנ"ל, ניתן בזה צו המונע קיום האירוע הנזכר לעיל, דהיינו, קיומו של כנס המיועד לתעמולת בחירות והופעת אומנים בצוותא חדא.

ניתן היום 23.10.1988
במעמד ח"כ דן מרידור בשם המבקשת
ובמעמד עו"ד ישעיהו אתגר בשם המשיבים

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתים-עשרה

תב"כ 11/88

בפני כבוד השופט אליעזר גולדברג
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת השתים - עשרה

ח"כ חיים רמון : המבקש :
מטעם סיעת המערך =====

נגד

סיעת הליכוד : המשיבה :
=====

ח"כ חיים רמון : בשם המבקש:

ח"כ דן מרידור : בשם המשיבה:

ה ח ל ט ה

=====

זו בקשה לצו מניעה לפי סעיף 17 ב' (א) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959 (להלן החוק), שהוגשה ע"י סיעת המערך וח"כ חיים רמון נגד סיעת הליכוד.

ענינה של הבקשה בלוח שנה שאמור עיתון "מעריב" לחלק שי לקוראיו, במצורף לעיתון שיופץ בערב ראש השנה. בנוסף ללוח השנה המצוי בחוברת, מתפרסמות בו מודעות ומעין כתבות על פעילותם של גופים ציבוריים שונים וכן מודעת פרסומת של בנק "המזרחי". כמו כן מצויה בחוברת מודעת תעמולה של הליכוד.

לבקשה שני ראשים. האחד נוגע למודעת התעמולה, המופיעה ביותר משני צבעים, ולטענת המבקשים יש בכך עבירה על סעיף 10

(2) לחוק, כשעל פי הנטען מומנה החוברת (למעט המודעה של בנק המזרחי) על ידי גופים מבוקרים על פי חוק מבקר המדינה, ותאגידים שהממשלה משתפת בהנהלתם או בהונם.

מוכן אני לצאת מתוך הנחה כי אכן מומנה החוברת על ידי גופים (מלבד אחד), כמשמעותם בסעיף 2א' לחוק. אולם אין בהנחה זו בלבד, כדי לשמש עילה להוצאת הצו המבוקש. שכן השאלה האחת והיחידה היא אם מודעת התעמולה היא שמומנה על ידי אותם גופים. בנדון זה לא הובאה בפני כל ראייה. הגיונה של הטענה כי הגופים המפורסמים בחוברת, שזהותם הפוליטית, ככל הנראה, היא אחת, אכן מימנו, במישרין או בעקיפין, גם את פרסומה של מודעת התעמולה, אין בו בלבד כדי לבסס מסקנה עובדתית חד משמעית.

בהקשר זה אוסיף כי בטעונו לפניי ציין ח"כ מרידור, שהופיע בשם המשיבה, כי על פי המידע שהגיע לידינו אין יסוד לטענה כי לא הליכוד הוא שנושא במחיר המודעה.

אשר לצבעיה של מודעת התעמולה. אכן מופיעים במודעה יותר משני צבעים, והשאלה היא אם המגבלות המנויות בסעיף 10 לחוק חלות גם על פרסום אשר כזה. לטענת ח"כ מרידור מדבר סעיף 10 על מודעה מודבקת או ניתלת ברבים (ולא במודעה המתפרסמת בעיתון, בחוברת, בכתב עת וכיוצא באלה).

סבורני, כי קריאת סעיף 10 כמיקשה אחת אינה מותירה ספק כי ענינו של סעיף זה במודעות תלויות או מודבקות, המוצגות ברבים. יישומה של ההוראה כי "המודעה תשא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה", אינו מתיישב עם פרסום מודעה בעתון. כשם שהמשכו של הסעיף דן באיסור כי "המודעה (בה"א הידיעה - א.ג.) לא תודבק אלא על לוח מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע...". ואין הדברים יפים לפרסום בעתון או בחוברת.

חזוק לפרשנות זו נמצא בדברי החסבר להצעת חוק הבחירות (דרכי תעמולה) (תקון מס' 4),

תשל"ג - 1973 (הצעות חוק תשל"ג עמ' 436),
שבעבותיה הוסף סעיף קטן (4) לסעיף 10
בחוק. כאמור בדברי ההסבר באו הוראות החוק
המוצעות "להרחיב את האיסור על שימוש
בכלי רכב לתעמולת הבחירות גם על הדבקות
שלטים ומודעות על אוטובוסים וכלי רכב
אחרים", דהיינו להגביל את הדבקות השלט או
המודעה רק לאותם מקומות המנויים בסעיף קטן
(4).

לפיכך נדחית הבקשה.

ניתן היום 9.9.1988

במעמד ח"כ חיים רמון בשם המבקש
במעמד ח"כ דן מרידור בשם המשיבה

אליעזר גולדברג
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת השתיים-עשרה

